

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83-177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Polletna naročnina . . . . . Lir 3.000

Letna naročnina . . . . . » 6.000

Letna inozemstvo . . . . . » 8.000

Poštno čekovni račun: št. 24/12410

Leto XXVIII. - Štev. 25 (1407)

Gorica - četrtek, 17. junija 1976 - Trst

Posamezna številka Lir 150

Tudi na volišču Slovenci

Naš veliki Cankar je takole zapisal: »Ali pravično bi bilo, da bi izkazovali temu malemu in ubogemu narodu največje spoštovanje... Če se ozremo na mračno, suženjsko preteklost našega naroda, če premislimo, kako se je moral boriti in kako se mora boriti še danes za svoj obstanek, za pravice, ki jih uživajo drugi od pamtveka kot nekaj naravnega, ob sebi razumljivega, tedaj se nam pač lahko širijo prsi od ponosa, da smo dosegli to stopnjo kulture, na kateri stojimo danes... Drevo našega naroda ni bolno, ni se nam bati, da bi se posušilo. Pred ves svet stopimo lahko s prstom svoje duše in svojega razuma: to je spričevalo našega življenja, to je naš popotni list v svobodno prihodnost!«

Te misli so nam v današnjem položaju kašipot za našo bodočnost. Ko bomo prihodnjo nedeljo stopili v volivno kabino, imejno pred očmi te stavke, da nam bo izbira lahka in obetajoča. Ne pozabimo tega, kar je Cankar povedal že pred sedemdesetimi leti, ker srce nam bo mirno in ker bomo lahko odšli z volišča prepričani, da smo naredili svojo dolžnost.

Pred vsem svetom pokažimo, da smo zrel narod in da nam je naš boj za obstanek prvo in najvažnejše pravilo. Ne nasedajmo lažnim govoricam in neutemeljenim izgovorom, da je naš glas nepotreben in zavrnjen. Slovenski glas je glas celega slovenskega naroda, ki trka na vest vsedravnih strankam, ki so pokazale do sedaj le malo poslušnosti za naše probleme.

Naš narod ni gnil, v sebi nosi zdrave sadove dolgoletnega boja, drevo našega naroda se ne bo posušilo, ker enostavno umreti ne bo.

Italijanskim politikom je predvsem za to, da bi nas izbrisali in da bi po svoje rešili naše probleme. Ni še prišel čas, da bi nas dobili nepriljubljeni. V svoji zgodovini smo prestali še vse hujše preizkušnje, ko je bilo že povsem jasno, da nas je konec. Če smo vedno vztrajali, bomo še bolj sedaj, ko se nam nudi priložnost, da demokratično izbiramo.

Slovenska skupnost nastopa samostojno, ker verjame, da so oblike samostojnega in neodvisnega boja možne. Danes še posebno, bolj kot kdajkoli poprej. Zato je dolžnost vsakega Slovenca, da podpre boj Slovenske skupnosti v tem važnem trenutku. Slovenci hočemo imeti v parlamentu svojega predstavnika, ki bo zastopal slovensko narodno skupnost, ne pa kako italijansko stranko. Ni še dovolj, če pravi, da je Slovenec, mora biti tudi Slovenec na slovenski listi.

Slovenska skupnost je omogočila vsem Slovencem v Italiji, od Kanalske doline do tržaškega zaliva, da volijo slovensko. Uresničila se je dolgoletna želja in potreba, da imamo Slovenci v celih deželah svoje predstavništvo in da nastopamo enotno. Slovenci v Benečiji in Režiji tja do Trbiža so bili predolgo zapostavljeni in prisiljeni voliti italijanske stranke, ki so jim »pomagale« iskatih kruha v tujini in ki so jim zapirale vrata do slovenske šole. Čas je, da se te krivice popravijo in da tudi naši rojaki v teh krajih zaživijo svobodneje. Čas je, da tudi ti slovenski volivci dvignejo svoj glas in se pridružijo številnim goriskim in tržaškim Slovencem v tem važnem boju za naš obstanek.

Slovenska skupnost stopa na volitve pogumno in z jasnim volivnim programom, ki zahteva enakopravnost slovensčine, učinkovitejšo reševanje gospodarskih in socialnih problemov, ki mučijo našo narodno skupnost.

Nastopajmo enotno in samostojno, če hočemo uveljaviti vse svoje zahteve in pred ostalimi dokazati, da moramo sami odločati o svoji usodi. Porazno in neodgovorno bi bilo, če bi v tem trenutku dovolili, da se o nas odloča brez nas.

Zato pozivamo slovenske rojake, naj ne klonijo pred pozivi italijanskih strank, ki hočejo reševati naše probleme z besedami: teh je bilo do danes očividno preveč. Upoštevati nas bodo, če se bomo sami izkazali. Slovenski glasovi italijanskim

strankam so zavrnjeni glasovi; potrebujejo jih samo ob volitvah, zato naših glasov niso vredne. Strnjeno glasujemo za svojo samostojno listo!

Glasovi za Slovensko skupnost niso izgubljeni. Z njimi rešujemo naš narodni obstoj. S svojim glasom izrazimo odločen protest proti diskriminacijam in oportunističnim vsedravnim strankam in odločno dokazimo, da smo in da hočemo živeti.

Kandidat Slovenske Skupnosti

Namesto uvodnika

Na uredništvu smo dobili daljši članek, ki negativno ocenjuje samostojni nastop Slovenske skupnosti na nedeljskih parlamentarnih volitvah in s tem vsaj indirektno tudi pisanje našega lista, ki je zvesto poročal o delovanju in nastopih te slovenske stranke. Tudi z italijanske strani smo slišali negativne glasove. Da ne bo nesporazumov, želimo pojasniti nekaj dejstev.

1. Katoliški glas ni glasilo nobene politične stranke, temveč je krščansko usmerjen časopis za Slovence v Italiji, ki jih želi obveščati o vsem, kar se pri nas dogaja, zlasti še o tem, kar se tiče slovenske narodne skupnosti.

2. Pri obveščanju in poročanju izbira v prvi vrsti tista dejstva, ki se nam zdijo za krščansko, demokratično in narodno rast našega ljudstva najbolj pomembna. V političnem življenju se nam zdi, da v sedanjem trenutku temu najbolj odgovarja tako glede programa kot glede zastopnikov politična organizacija Slovenska skupnost.

3. Nekateri hočejo iz volitev v nedeljo 20. junija napraviti neke vrste referendum za svobodno demokratično ali proti njej. Zaradi tega zamerijo Slovenski skupnosti, ker se je odločila za samostojen nastop na parlamentarnih volitvah, in Katoliškemu glasu, ker s simpatijo poroča o delovanju te stranke in ne priporoča za volitve nobene druge stranke.

Kolkor nam je znano, ni nobeden odgovornih voditeljev italijanskih strank govoril o kakem »referendumu« za svobodno demokratično ali proti njej. To je trditev nekaterih neodgovornih posameznikov. Nadalje je naše mnenje, da bi slovenski volivci kot Slovenci morali zmeraj voliti slovensko, torej za stranko, ki zagovarja predvsem koristi slovenskega ljudstva v Italiji. Kajti ukaz za vsako narodno manjšino je OHRANITI IN RAZVIJATI SVOJO NARODNO IDENTITETO. To bi morala biti politika sleherne narodne manjšine.

4. Nekli preroki napovedujejo, da bo zaradi samostojnega nastopa Slovenske skupnosti Krščanska demokracija izgubila glasove med Slovenci. Toda mi se vprašujemo: Ali bo samo KD izgubila glasove med slovenskimi volivci ali jih bodo izgubile tudi druge vseitalijanske stranke, tudi PCI in PSI? Naiven je, kdor misli, da so v preteklosti vsi volivci Slovenske skupnosti na parlamentarnih volitvah glasovali za KD in ne tudi za PCI in PSI.

5. Končno še ena ugotovitev. Vsi glasovi, oddani za lipovo vejico, bodo pričevali ne samo o slovenski zavesti volivcev, temveč tudi o njih demokratični in antitotalitarni prepričanosti. Zato si teh glasov ne bo mogel prisvajati ne desni ne levi totalitarizem. V bistvu bodo to glasovi za svobodo in demokratično, za tisto svobodno demokratično, za katero so se borili in padli primorski partizani od Vojske Premrla in do vseh nepoznanih žrtev po gozdovih in taboriščih.

■ Sandro Saccucci, misovski poslanec, obtožen sokrivde pri smrti komunističnega mladina Di Rosa v Sezze Romano, je bil odkrit v Londonu, kamor se je pred dnevi zatekel. Ker ga zahteva italijansko sodstvo zase, ga je angleška policija pripeljal dokler ne pride do različne zadeve.

Slovenci za parlament! 1921-1976

Prav gotovo ne bo brez pomena, če se nekaj dni pred parlamentarnimi volitvami v Italiji ozremo nekoliko nazaj in si priključimo v spomin slavne dni, ko smo Slovenci na svojih listah že izvolili lastne predstavnike v rimski parlament. V času po prvi svetovni vojni do prvih let fašistične vlade smo primorski Slovenci že imeli lastne poslance, ki so v rimskem parlamentu bili odločno bitko za naše pravice.

Prve volitve v poslansko zbornico so bile 15. maja 1921. Tedaj so Slovenci skupno s Hrvati v Istri pod znakom lipove vejice izvolili pet poslancev. Od Slovencev so bili na tej slovensko-hrvaški, torej slovanski listi izvoljeni Josip Lavrenčič, dr. Karel Podgornik, Virgil Šček in dr. Josip Wilfan. Tedaj je slovanska lista v vseh treh okrožjih prejela 51 tisoč 850 glasov. Dodamo naj še, da je bil tedaj med kandidati tudi naš istrski rojak dr. Stojan Brajša. Razmere, v katerih so tedaj naši ljudje živeli, gotovo niso bile rožnate, in čeprav ni bilo še fašizma na vladi, je črni teror že nemotno ustrahoval naš življenjski, marsikdaj celo ob podpori oblasti!

Naslednje volitve so bile 6. aprila 1924. Volivni zakon je te-

daj združil v eno samo okrožje Gorico, Trst, Pulj, Reko in Zadar z Vidmom. Ker pa so bile sprejete samo liste, ki so postavile svoje kandidate v dveh okrožjih, so se morali Slovenci in Hrvatje tedaj povezati z Južnimi Tirolici in nastopati tako pod skupnim znakom. Naša lista je tedaj prejela 29.087 glasov, in padec je pripisati prav močno povečanemu fašističnemu terorju. Na skupni slovenski listi sta bila tedaj izvoljena dr. Josip Wilfan in dr. Engelbert Besednjak. Znani so odločni in pogumni nastopi obeh slovenskih parlamentarcev, ki sta brez strahu iznašala v rimski zbornici naše zahteve in to vpričio Mussolinija in njegovih pajdašev!

Od tedaj naprej Slovenci nismo imeli več možnosti izvolitve svojih zastopnikov v rimski parlament, saj so volitve leta 1929 bile že »volitve« z eno samo listo, ki jo je sestavil Veliki fašistični svet!

Po dolgi dobi tiranije je po koncu druge svetovne vojne in uspehu odporniškega gibanja spet zasijalo sonce svobode. Slovenci v Italiji smo zaživeli v novi demokratični republiki, ki je tudi nam spet dala možnost novega razvoja. Seveda se ta demokracija in svoboda zlasti za nas Slo-

vence še ni povsem udejanila, in za to so v prvi vrsti krive vse italijanske stranke. Te niso hotele ali znale dati naši manjšini onih pravic, ki ji po republiški ustavi pritečejo. Se vedno ne sme nastopati v svojem jeziku v izvoljenih svetih, še vedno ni slovenskih šol v videmski pokrajini, še vedno je slovenski človek zapostavljen!

Ko se danes, v letu 1976 spet predstavljamo s svojo slovensko listo in slovenskim znakom, lipovo vejico, za volitve v rimski parlament, se idealno obračamo nazaj v zgodovino polpretekle dobe. Spomnimo se na pogum naših ljudi v težkih letih 1921 ter 1924, ko so tvegali vse, celo življenje, za predstavitev svoje slovenske liste! Ali naj danes omahujemo, ko imamo spet to možnost, da glasujemo za slovensko lipovo vejico? Danes, ko imamo manj težke razmere in se nam ni treba pri tem bati za fizični obstoj? Ne, ne smemo niti za trenutek podvomiti! Duh naših puntarjev bdi nad nami, naši padli narodni junaki in mučeniki so z nami. Ne smemo jih izdati! Ne smemo in ne moremo jih zatajiti.

Danes, ko imamo Slovenci na Tržaškem, Goriškem, v Beneški Sloveniji, Režiji in Kanalski dolini možnost skupaj nastopiti in glasovati za listo Slovenske skupnosti, moramo v tem duhu samo naprej! In vse to v prepričanju, da smo za naše slovenstvo v zametju vse naredili in da bomo lahko enkrat s Cankarjem zapisali:

»Moje delo je knjiga ljubezni — odpri jo domovina, da boš videla, kdo ti je pravičen sin! Dal sem ti, kar sem imel: če je bilo veliko ali malo — Bog je delil, Bog razsodi! Dal sem ti svoje srce in svoj razum, svojo fantazijo in svojo besedo, dal sem ti svoje življenje — kaj bi ti še dal?«

SPECTATOR

Slovenska skupnost na radijskih in televizijskih oddajah

Zanimivo je, da so tokrat številni volivci prisluhnili besedi Slovenske skupnosti tudi prek radia in televizije. Na kratko o teh oddajah:

6. junija sta volivcem iz cele dežele ter tudi onim iz Belluna spregovorila Marjan Terpin in Franc Miljač. V šestih minutah, ki sta jih imela na razpolago, sta obravnavala narodne in socialne ter ekonomske probleme našega človeka.

11. junija sta volivcem spregovorila Damjan Paulin in Rafko Dolhar, pokrajinska tajnika Slovenske skupnosti. V zelo učinkovitih besedah sta razložila najprej program Slovenske skupnosti, nato pa utemeljila nastop slovenske liste in napadla italijanske državne stranke (vse brez izjeme), ki nam dejansko streežjo po življenju in nas omamljajo s svojimi obljubami in besedami, za nas konkretnega pa ne napravijo nič. Ne samo to, celo govoriti so nam zadnje čase prepovedale, za kar gre »zasluga« ne samo DC, ampak tudi »naprednim« strankam, posebej PCI, ki se je ob »vprašanju tržaškega pokrajinskega odbora vzdržala, namesto da bi glasovala proti, saj je ta pred kratkim onemogočil govoriti v materinščini slovenskim svetovalcem.

11. junija je bila pa na sporedu televizijska oddaja, v kateri sta nastopila Marija Ferletič in Drago Štoka, deželni tajnik Slovenske skupnosti. Marija Ferletičeva je govorila o narodnostni tematiki, ki je zadnje čase v Italiji precej v ospredju, posebej po zaslugi predstavnikov Slovenske skupnosti ter o mjujnosti nastopa slovenske liste na nedeljskih volitvah.

Drago Štoka pa je poudaril, da smo prvič v zgodovini pri teh volitvah vsi povezani in da imamo vsi možnost glasovati za slovensko listo in slovenske kandidate na njej. »Ne zapravimo te priložnosti,« je dejal. »Slovenska skupnost je demokratična, odprta lista, ki zasluži zaupanje vsakega poštenega Slovenca in državljanca. Mi se v nemajhnih težavah borimo za svetle cilje, ki so večni, borimo se za ohranitev svojega jezika, svoje kulture, svoje zemlje od Trsta prek Gorice do Benečije in Kanalske doline. Bojuj se zato z nami,« je zaključil deželni tajnik Slovenske skupnosti svoj televizijski poseg,

»bojuj se proti vsem krivicam, bojuj se proti razlaščenju slovenske zemlje, bojuj se za tla svet, v katerem ne bo nihče zatiran!«

■ Od dneva potresa 6. maja pa do petka 11. junija so potresni aparati zabeležili že 132 sunkov. Petkov je bil zelo močan: sedme stopnje po Mercallijevi lestvici. K sreči je bil zelo kratkotrajen.

OD TEDNA DO TEDNA

■ »Sončni vlak« že nekaj let v mesecu maju prepeljuje bolnike in invalide po Avstriji, Jugoslaviji in Madžarski. Letos se je tej pobudi pridružila še Češkoslovaška. »Sončni vlak« s 13 vagoni in 560 potniki se je ustavil tudi v Mariboru, kjer je invalide med drugimi pozdravil tudi mariborski škof dr. Držeknik.

■ Jugoslovanski predsednik Tito je obiskal Turčijo, kjer je bil gost predsednika turške države Fahrija Koroturka. Posebej sta se državnik zadržala pri vprašanjih v zvezi s ciprsko krizo in z napetim položajem v Libanonu.

■ V Paragvaju je ustaški terorist Joza Damjanović v mestu Asunción ustrelil urugvajskega poslanika, ki ga je zamenjal za jugoslovanskega veleposlanika Momčila Vučekovića. V Washingtonu pa so neznan storilec podtaknil bombo pri vходу v poslopje tamkajšnjega jugoslovanskega veleposlaništva. Bomba, ki je eksplodirala ponoči, je lažje ranila dva uslužbenca konzulata in povzročila večjo gmotno škodo.

■ V Jugoslavijo je prišel na obisk japonski prestolonaslednik princ Akihito. Med drugimi pokrajinami si je ogledal tudi Slovenijo.

■ V Genovi so na svečan način pokopali državnega pravdnika dr. Coca, brigadirja Saponara in karabinjerja Deiane, ki so jih divjaško umorili člani Rdečih brigad. Pogreba se je udeležil tudi predsednik

republike Giovanni Leone, genovski kardinal Siri pa je med govorom prebral papeževu sožalno brzojavko.

■ Na Dunaju sta avstrijski in slovenski PEN klub v palači Palfy priredila proslavo ob stoletnici rojstva pisatelja Ivana Cankarja. Po proslavi je jugoslovanski veleposlanik na Dunaju Gustav Vlahov priredil sprejem za goste proslave.

■ Rimski industrijec Lamborghini je bil dva tedna po ugrabitvi spušen na svobodo. Svoji so plačali 500 do 600 milijonov lir odkupnine.

■ Kandidat demokratske stranke Jimmy Carter, bivši guverner zvezne države Georgije, si je že zagotovil v stranki kandidaturu za jesenske predsedniške volitve. Se vedno nejasen pa je položaj v republikanski stranki, kjer si stojita nasproti Ford in Reagan. Prvi je zbral 911 delegatov, drugi pa 866.

■ Španski parlament (Cortes) je s 338 glasovi proti 91 in 25 vzdržanimi sprejel zakon, ki dovoljuje politične stranke v Španiji. Ostala pa bo prepovedana komunistična partija.

■ Okrnjeni ministrski svet Arabske Lige je sklenil poslati v Libanon arabske mirovne sile, ki naj bi zamenjale sirske; te pa so nadaljevale z zasedenjem libanonskega ozemlja, ne oziraje se na razne proteste ter se že nahajajo v bližini prestolnice Bejruta.

■ V Ugandi je bil izvršen z ročnimi bombami napad na predsednika države Idi Amina. Pri tem je ena oseba izgubila življenje, 76 pa jih je bilo ranjenih. Sam predsednik je ostal nepoškodovan.

Ob postavitvi kipa dr. Antonu Gregorčiču

Dr. Anton Gregorčič se je rodil 2. januarja 1852 v kmečki družini na Vrsnem, osem let za pesnikom Simonom Gregorčičem. Nadarjenega dečka so starši že leta 1859 dali v goriške šole. Leta 1871 je Anton z odliko dovršil nemško klasično gimnazijo v Gorici, štiri leta nato je bil posvečen v duhovnika. Študij je nadaljeval na Dunaju v Avguštineju, kjer je dosegel leta 1879 doktorat. Po enoletnem znanstvenem potovanju po Nemčiji (1880) se je vrnil v Gorico, kjer je postal profesor modroslovja in dogmatike v osrednjem goriškem semenišču.

POLITIK

Ze leta 1880 je dr. Anton Gregorčič stopil na goriško politično pozornico in ostal na njej do nastopa fašizma leta 1922, ko je bila ukinjena deželna avtonomija.

V goriškem deželnem zboru je bil od leta 1885 deželni poslanec, potem še deželni odbornik, več časa namestnik deželnega glavarja, obenem pa od leta 1891 državni poslanec v dunajskem parlamentu do zloma Avstro-Ogrske. Ves čas se je boril za narodno enakopravnost Slovencev, za slovensko uradovanje, za pravično finančno razdelitev nakazil. V deželnem zboru je imel najboljšega zaveznika v bojevitim dr. Henrikumu Tumi.

Dr. Anton Gregorčič je bil ustanovitelj, pobudnik in voditelj raznih slovenskih kulturnih društev, gospodarskih zavodov, političnih gibanj, časopisov... Goriška ljudska posojilnica, Centralna posojilnica, Narodna tiskarna, Narodna knjigarna, Kroatjska zadruga in še druge obrtne zadruge, Zadruga zveza, časopis »Gorica«, »Primorski list«, Goriška Matica so njegovo delo. Andrej Gabrček, tudi politik, je o njem zapisal, da »je bil marljiva čebela, ki je nosila narodu medu in voska.«

Dr. Gregorčič je bil moder in razsoden politik, zelo priljubljen med ljudstvom. Odločno se je vrgel v politično borbo, sledeč klicu Simona Gregorčiča: »Naš čolniti otmimo!«

OČE SLOVENSKEGA SOLSTVA NA GORIškEM

To je bila še posebej domena Gregorčičevih prizadevanj in naporov, punčica v očesu. Tu je bil res cel mož.

Ze v letih 1882-83 je ustanovil prvi slovenski vrtec. Nato je dosegel z interpelacijo pri deželnem zboru, da je goriška občinska uprava odprla štiri razrede ljudske šole za slovenske mestne otroke. Toda število slovenskih šolskih otrok je stalno raslo. Kam z njimi?

Tedaj je prišlo na vrsto največje življenjsko Gregorčičevo delo. V letih 1897-98 je ustanovil društvo »Solski dom«. Mesto in dežela sta ga množično podprla s pristopom številnih udov in z izdatnimi podporami. Dr. Gregorčič je bil izvoljen za dosmrtnega predsednika, pomagali pa so mu vsi goriški rodoljubi, politiki, duhovniki, profesorji, odvjetniki, trgovci...

V nekaj letih so vstale šolske zgradbe kot Solski dom (1898), na drugem koncu Gorice Mali dom (1902), Novi dom (1906) in po premetitvi moškega učiteljsišča iz Kopra v Gorico leta 1907 še Simon Gregorčičev dom. Nemški prosvetni ministri na Dunaju so Gregorčiču dali navzdevek: Oče slovenskega šolstva na Goriškem. Tako mu je leta 1911-12 uspelo, da je bila odprta samostojna slovenska gimnazija v Gorici.

Umril je 7. marca 1925 in bil pokopan na pokopališču v Standrežu. Ob odprtem grobu so tisti dan spregovorili slovenski poslanci v rimskem parlamentu dr. Besednjak, dr. Podgornik in dr. Vilfan, na njegovi zadnji poti pa ga je pospremilo domala vse ljudstvo.

Predsednik Kluba starih goriških študentov France Gorkič, ki je skupaj z odborom že postavil 30 spominskih plošč in kipov, nas tudi to pot vabi: »Pridite nedeljo v Erjavčev drevored v Novi Gorici, da počastimo spomin znamenitega moža!«

F. G.

Iz Slovenije

Tomaj na Krasu

Tudi v našem času, ko so ljudje veliko zaposleni in neprestano tekajo po najrazličnejših opravkih, boš našel, da se vas zbere k pogrebu, napolni cerkev, počasti pokojnika in sočustvuje s svojci. Tako je bilo tudi pretekli teden v prijazni kraški vasi v Tomaju. Položili so na domače pokopališče Franca Germeka, in to komaj sedem mesecev po smrti dobre in verne žene Bernarde.

Pokojnik je kmetoval na lepi domačiji in bil skoraj 40 let tudi cerkovnik v domači cerkvi; sicer je tudi pozneje vedno rad pomagal v hiši božji. Doživel je lepo starost 84 let. Zadnjih deset let pa je hudo bolehal in skoraj onemogel.

Imel je tri sestre redovnice, od katerih je ena še živa v Trstu, in brata, ki dela v misijonih v Indiji že več desetletij. Sin duhovnik pa je sedanjí dolinski župnik Albin Germek, ki je novembra preteklega leta daroval pogrebno mašo za mater, sedaj pa še za očeta. Navzočih je bilo več sobratov, ki so somaševali. Tudi več redovnic in kakor že povedano, mnogo ljudi, ki so se poslovlili od sovaščana.

Tako se je zaključilo eno obdobje te domačije, ki naj tudi v bodočnosti rodi verne in zavedne sadove. Pokojnima naj bo lahka domača zemlja, ki sta jo tako ljubila; Bog pa naj jima bo usmiljen in dober plačnik.

Šport

VII. pokal »Peter Špacapan«

Z zaključno slovesnostjo je v soboto ob pozni uri padel zastor tudi na letošnji odbojarski turnir SZ Olympije, ki je letos doživel izreden uspeh pri občinstvu, saj si je tekem, ki so bile odigrane na raznih igriščih, ogledalo skupno več kot tisoč ljudi.

Na sporedu sta bili dve tekmi, prva med Domom in Kennedyjem za tretje in četrto mesto. Pri tem so bili boljši Goričani, ki so odpravili nasprotnike kar z 2:0, čeprav velja omeniti, da so ti nastopali z močno spremenjeno postavo.

Pravi finale pa je bil na sporedu kmalu potem, okrog 21. ure, ko sta se spoprijela za prvo in drugo mesto Torriana in Olympia. Za ta dogodek se je okoli igrišča pri Katoliškem domu zbralo okoli tristo gledalcev, od vseh večerov največ.

Srečanje se je začelo v precej zadržanem tonu; slovenski odbojkarji so se namreč bali, da se ne bodo utegnili učinkovito zoperstaviti nasprotnikom. To je naše v prvih fazah ovarilo, da se niso sprostiti. Toda v tretjem setu, po nekaterih lepih akcijah, ki so zmedle Torriano, se je publika ogrela in z odločnim navijanjem spodbujala domačo šestenko do konca. V navdušenem zaletu si je Olympia osvojila dva naslednja seta. Šele proti koncu petega seta je Torriani uspelo za beležiti odločilne točke. Rezultat 3:2 za Torriano.

Res škoda, da je Olympia morala nastopiti kar brez treh standardnih igralcev, kajti zadostovala bi le malenkost, priliv novih moči, za osvojitve prvega mesta. Tako pa se je moral boriti do konca šest enih in istih odbojkarjev. Olympijo so zastopali: Čermic, Soban, Lavrenčič, Nardin, Malič, M. Špacapan in Kuštrin.

Po tekmi je na kratki slovesnosti spregovoril v slovenščini in italijanščini predsednik SZ Olympija dr. Karel Brešan, ki se je najprej zahvalil vsem, društvom in posameznikom, ki so pripomogli pri izpeljavi te športne manifestacije; nato je poudaril, da poteka letos spomladaj petnajst let od ustanovitve SZ Olympija in da bo društvo primerno praznovalo to obletnico z jesenskim mednarodnim turnirjem v odbojki in izrazil upanje, da se ga bodo razna društva prav tako številno udeležila.

Sledilo je nagrajevanje. Prehodni pokal in pokal deželnega odbora za prvo mesto je izročil Torriani oče pokojnega Petra Špacapana. Pokal FIPAV za drugouvrščenega je prejela Olympia, Dom pa pokal urarne Visintin za tretje mesto. Pokal Olympije za četrto mesto je šel Kennedyju.

★

Slovenski škofje prosijo vernike, naj pomagajo župnijam, ki so bile prizadete ob potresu 6. maja. Na Tolminkem je poškodovanih bolj ali manj okrog 30 cerkva; prav tako so poškodovana številna župnišča. V Furlaniji bodo cerkvene stavbe obnovljene ali pozidane obenem s civilnimi, kako pa bo v Sloveniji?

ZAKON V ŽIVLJENJU CERKVE

Po Kristusovem naročilu oznanja Cerkev evangelij vsemu stvarstvu. Po njem oznanja in deli odrešenje vsakemu človeku in vsemu človeškemu rodu.

Pri nauku o zakramentu sv. zakona oznanja novost, ki jo je Kristus prinesel v zakonsko zvezo in družinsko življenje, ki obstaja v tem, da ima svoj vzor v ljubezni Kristusa do Cerkve in je vir stanovskih milosti za zakonca.

Ta nauk o zakonu in družini mora Cerkev oznanjati vsem ljudem po vsem svetu. Ker pa je razdeljena na krajevne Cerkve, ki so škofije, je tem izročena ta naloga in skrb. Škofije so središče vsega misijonskega dela, stebel edinstvi in ognjišče vsega verskega življenja.

Praktično pa se oznanjevanje izvaja v vsej polnosti in na viden način po župnijah. Tam se učí krščanski nauk, tam se opravljajo bogoslužna opravila, katerih krona je evharistična daritev, tam se vzgajajo verniki po dušnih pastirjih pod vodstvom škofa, da živijo s Cerkvijo in se utrjujejo v veri in božji ljubezni.

V župnijah pa živijo krščanske družine, ki so tako imenovana domača Cerkev. V družini se polagajo v duše otrok prvi nauki evangelija, v njej se opravljajo skupne molitve in doživljajo prazniki cerkvenega leta. Zato ni oznanjevanje evangelija le skrb Cerkve, ampak najprej družine, kjer se mladi rod vzgaja za božje kraljestvo.

Poslanstvo zakoncev je v tem, da vskladijo svoje vzgojno delo z delom Cerkve; da sodelujejo z dušnim pastirjem, kateheti, katehizistinami in drugimi, ki jim je poverjena rast božjega kraljestva. Zato mora družina, ki od zakramenta sv. zakona prejema odrešilne milosti, skrbeti ne le za lastno posvečenje, ampak se mora vključiti tudi v misijonsko in socialno delo Cerkve.

Na obisku pri preizkušanih bratih

II.

Goli hrib Ivanac je sijal v soncu, mi pa smo se povzpeli na belo, razrito cesto v upanju, da nas bo srečno pripeljala do Subida. Mimo skal na poti in usadov smo prispeli do križišča.

»Kaj ko bi pogledali še v Prosnid?« je nekdo predlagal. Vsi smo bili za to. Cesta je bila znova asfaltirana. Ob poti so zorele prve češnje, listje vse razcefrano od zadnje toče. Hribi v ozadju, Krn, Kanin so bili zasneženi.

Nekaj kilometrov pred vasjo smo naleteli na šotarišče. Vaščani so pod šotari, vojaki skrbijo za hrano in jim pomagajo. Zadaž v vasi skoro isti prizori kot v Čeneboli: na pol podrti hiše, strehe razkrite, velike razpoke v stenah. Na terasi neke hiše sta zalajala dva psa, edini znak življenja. V neki veži je ležala na tleh punčka-igračka. Morda se je otrok z njo igral pred potresom in jo tam pustil, prestrašen v silni grozi. Na bližnjem balkonu so še cvetele rože v loncih, skozi odprto okno smo pogledali v kuhinjo. Pohištvo je bilo na mestu, v sredini kuhinje velik štedilnik z odprtimi obroči. Drobne trske in papir je bil že pripravljen, da gospodinja zakuri. Sedaj je vse otrpnilo, simbol prijetne toplote domačega ognjišča.

Prav na koncu vasi je finančna stražnica, edina stavba, kjer še stanujejo ljudje.

»Tu smo ostali sami, hiša je trdna,« so nam zagotovili, pa se jim je kljub temu poznalo, da biraje bili kje v dolini, doma pri svojih, daleč doli na jugu.

Pred nami je pogorje kobariškega Stola, zadaž Krn, na levi Kanin. Spodaj pod hribi teče Nadiža, tam je že Jugoslavija, ki se steguje v obliki jezika do Robedišča na nasprotnem hribu. Čudna meja. Pa nam pravi mimoidoči mož, da so prebivalci sami tako želeli, ker da so bili že prej pod Avstrijo in si zato niso želeli Italije.

»Ste iz Kobarida?« ga vprašamo. »Čisto po kobariško govorite.«

»Ne, ne, od tu sem doma. A doma nimam več. Porušili ga bodo kot vse druge.«

Bliža se večer in dve ženci pešačita iz vasi proti šotarišču. Nihče ne sme biti v hišah čez noč. Rade volje prisedeta, ko ju povabimo.

»Stanujem v Bergamu, a sem od tu doma, zato sem prišla, da sem blizu domačim.«

»Daleč imate iz vasi do šotarišča.«

»Pol ure hoda,« nam odgovorita. »Pravijo, da smo tu bolj na varnem zaradi usadov.«

Šotarišče je na ravnini, vojaki pripravljajo večerjo, vaščani so zbrani, da skupno použijejo svoj obrok, preden ležejo k počitku pod šotore. Ozirajo se v nebo.

»Le da bi dežja ne bilo. Teško se je ubraniti pred njim.«

Pridemo na preval. Sedaj gre pot navzdol na Subid. Cesta je razbita, negotova. Pa korajža velja. Razgled na vso Furlanijo prav tja do morja je čudovit. Zrak po nevihti je čist, da se različno vidijo naselja in mesta.

V Subidu se ustavimo, kjer je bila še pred mesecem dni gostilna. Polovica nove hiše je pokonci, drugi del v ruševinah. Na trgu pred cerkvijo je mesto, kjer je stal zvonik, zvanano. Zvonika ni več, morali so ga podreti in ruševine so že odstranili. Trije zvonovi so kar na tleh, dva pod oboki cerkve, tretji na trgu.

»Ko je treba zvoniti za mašo, dvignemo zvon z buldožerjem, da zvoní in vabi ljudi k maši,« nam pove mož, ki se nam pridruži in nas več ne zapusti.

»Kaj pa cerkev, zdi se, da je še cela,« pravimo, pa že opazimo, da je obupno razmajana. Ima velike razpoke v zidovih, da je pravi čudež, da še vzdrži pokonci.

»Mašo imamo kar tu pred cerkvijo,« pravi naš spremljevalec. Pelje nas dalje po vasi. Mnogo prostorov, kjer so prej stale hiše, je zravnanih in čaka na nove zgradbe.

»Vidite, tu je bila trgovina in gostilna, na novo popravljena, a na starih temeljih in ni vzdržala. Peljal vas bom k lastnici.«

Zgoraj nad vasjo je na velikem travniku postavljeno šotarišče. Trgovka se je nastanila v lastni garaži. Vsaj streho ima nad glavo. Vstopimo in pozdravimo. Takoj nam postreže z vinom, dobrim domačim, ugotovijo tisti, ki ga pijejo.

»To je vse, kar sem rešila po tisti strašni noči. Mislija sem sprva, da mi je v kleti eksplodirala plinska jeklenka. Tekla sem navzdol, a v tistem so se stene zamajale, da sem komaj rešila sebe in hčerko. Milijonsko vrednost sem izgubila.«

Nekaj zavojev testenin in konzervnih skatal je bilo razvrženih po policah. Vse v redu kot v trgovini. Duh trgovke je ni zapustil, akoravno ne prodaja več. Če jo prosijo za kako stvar, jim jo da in ne zahteva plačila.

»Vse bo treba znova začeti. Fant je mlad in hči tudi, pomagali mi bodo.«

Poslovlili smo se, prijazni mož se nam je zahvaljeval, da smo prišli. Neverjetno, kako znajo biti ti ljudje prijazni in dobri. Bi mi zmogli kaj takega?

V Viskorši isti položaj. Vas razrušena, vaščani v šotarišču. Ti imajo vsaj veliko pokrito barako, kjer se zbirajo pri jedi. Ko smo šli mimo, so v baraki večerjali.

Pri dolgih lesenih mizah so molče sedeli moške, žene, fantje in dekleta, otrok ni bilo. Nič se nismo ustavili. Šli smo kar naprej do Brda v Terski dolini. Krasna kamnita stavba pod cerkvijo, bolj podobna gradu kot navadni kmečki hiši, je popolnoma vzdržala.

»Niti ene razpoke nimamo v celi stavbi,« je z nekakšnim ponosom povedala mlada gospodinja, ki se je pojavila pred hišo.

Srečni ljudje, smo pomislili. Šli smo okrog hriba in prišli do širokega stopnišča, ki vodi k cerkvi. Vse je bilo v neredu. Povsod strešniki, kamenje, razdeljanje.

Nočilo se je in zadnji prebivalci so zapuščali hiše in hiteli pod šotore. Mrak se je bližal in z njim podoživljanje strašne potresne noči pred mesecem dni.

Naglo smo se spuščali v dolino. Spremljalo nas je šumenje reke, hiše ob poti so bile prazne, izumrle. V vetru so plapolale najlonske strehe, iz nobenega dimnika se ni dvigal dim. Še mnogo, mnogo dni bo preteklo, preden bo v teh krajih spet normalni ritem dela in urejenega družinskega življenja. Tudi od nas je odvisno, da do tega čimprej pride.

Zora Piščanc

KRATKE NOVICE

Iz Angole so se začeli vračati na Kubo člani vojaških enot, ki so odločilno posegle v državljanski boj in pomagale gibanju MPLA do zmage. Sedaj se je zvedelo, da je bilo v Angoli kar 50.000 Kubancev. Medtem pa se je v Angoli začel proces proti 13 vojaškim plačancem (9 Angležev, 3 Američani in en Irek), ki so se borili v nasprotnih vrstah. Javni tožilec je za vse zahteval smrtno kazen.

Levičarska vlada v Mozambiku je zagleda vse verske šole in bolniške ustanove. Zaplenjena so bila tudi župnišča. Duhovniki se morajo izseliti v teku 15 dni. Značilna je razlastitvena izjava: »Država ne bo dala za razlastitev nobene odškodnine, saj bi bilo nelogično, da ljudstvo dá odškodnino za to, česar je bilo oropano.«

Težave Cerkve v Dubrovniku

Posebni dopisnik katoliške tiskovne agencije ASCA Gianni Cagianelli se je v Dubrovniku srečal s tamkajšnjim škofom Severinom Pernekom in ga vprašal, kakšen je trenutno položaj Cerkve v Jugoslaviji.

Škof Pernek je dejal, da je režim do Cerkve v zadnjih letih bolj strpen, kar pa še ne pomeni, da bi mogla Cerkev vršiti svoje poslanstvo s tisto svobodo, ki jo uživa v demokratičnih državah. V dokaz svoje trditve je navedel dva primera.

Dubrovnik je škofija, v kateri je 75% prebivalstva katoliške vere. V starem delu mesta je mnogo cerkva, nobene pa ni v novem delu, ki je nastalo izven mestnega obzidja. »Zato smo — je dejal škof — že leta 1968 napravili prošnjo za graditev dveh novih cerkva zunaj mestnega obzidja. Do sedaj nismo prejeli nobenega odgovora.«

Drugi primer: ne sme se učiti tega, kar uči krščanska morala. »Hoteli smo v dušnem pastirstvu napraviti akcijo zoper splav. Pa nam je bilo rečeno, da je splav političen, družbeni in zdravniški problem, ki ga je sedanja oblast že zadovoljivo rešila, nikakor pa ne verski, zaradi česar Cerkev o vprašanju nima kaj govoriti.«

In verski pouk mladine? Škof Pernek najprej omeni, da je bil leta 1939 verski pouk v 61 srednjih in 86 osnovnih šolah ter 142 otroških vrtcih. Leta 1945 je nova oblast proglašila načelo, da mora biti šola laična. Od tedaj je ateistična vzgoja mladine dosegla zelo visoko stopnjo, proti čemur je Cerkev dejansko brez moči. Sadovi brezverske vzgoje prihajajo zadnja leta vedno bolj do izraza. Še pred nekaj časa v Jugoslaviji ni manjkalo duhovnih poklicev, čeprav postati duhovnik v Jugoslaviji ni kaj obetavna stvar. Sedaj pa duhovni poklici naglo upadajo. V dubrovniški škofiji npr. ni enega domačega bogoslovca.

Prav tedaj, ko se je dopisnik omenjene agencije razgovarjal s škofom Pernekom, se je zbrala na glavnem trgu Dubrovnika pred cerkvijo sv. Blaža, ki je mestni patron, ljudskošolska mladina, v rdečih srajcah in z modrimi čepicami, da položi svoje pismence z željami za Titov rojstni dan (25. maja) na določeno mesto pred veliko sliko predsednika Tita, ki krasi oder na trgu. Mladina, ki poje in vzklika. Tuji turisti gledajo in fotografirajo.

»Glejte te turiste, — pravi škof — skoro

vsí so zjutraj v naših cerkvah bili pri sv. obhajilu. Od te mladine, nihče.«

Kako pa bodo kos maloštevilni domači duhovniki, še vpraša italijanski dopisnik, v poletnem času dušnopastirski oskrbi zunanjih turistov, ki jih je Dubrovnik prepeljal? Škof odgovarja, da lahko pokliče za to delo duhovnike iz dežel, odkoder so turisti, zlasti iz Nemčije. Ne sme pa jih klicati iz Italije, ker da dubrovniška domača duhovščina dobro zna italijanski.

In primer Mihajlova, zanima italijanskega dopisnika. Škof odgovori, da mu o tem ni ničesar znano. Niti to, kar je poročal italijanski radio? Niti to. O nekih stvareh se pač v Jugoslaviji ne govori.

UTRIP CERKVE

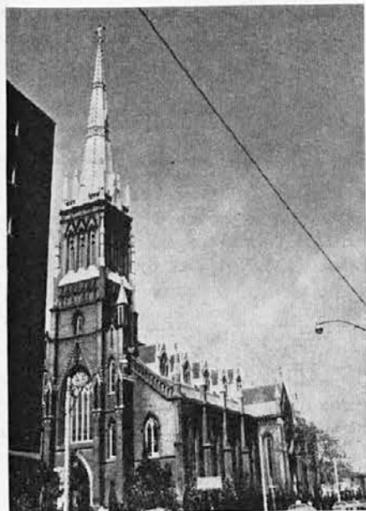
Francoska Cerkev je ubožna

Francoske škofije so dale v javnost, s kakšnimi dohodki razpolagajo letno in kako se denar porabi. To se je zgodilo na zahtevo francoske škofovske konference leta 1974. Dohodki 90 francoskih škofij znašajo za leto 1974 skupno približno 33 milijard lir. S tem denarjem mora francoska Cerkev skrbeti za vzdrževanje duhovnikov, za cerkvene stavbe in ustanove. Francoska javnost je bila zaprepasčena, ko je ugotovila, da francoski duhovniki povprečno nimajo niti 100.000 lir mesečnih dohodkov, ko jih ima katerikoli uradnik vsaj 300.000 lir. Te ugotovitve so bile obenem poziv francoskim katolicanom, naj bolj uspešno podpirajo svojo Cerkev tudi v gmotnem oziru.

Na Dunaju je imel msgr. Benelli predavanje o dialogu s komunisti. Poudaril je, da ima komunizem prav tako za cilj olajšati življenje človeka na zemlji. Ker je v tem oziru podoben krščanstvu, se morata znati obe doktrini med seboj pogovarjati. Cerkev pa ne more pri tem razgovoru žrtvovati svojega nadnaravnega poslanstva in nadzemskega cilja.

V preteklem aprilu so zapustili nesrečni Laos v bivši francoski koloniji Indokini vsi tuji misijonarji in misijonske sestre. Apostolski vikar msgr. T. Nantha je sklical predhodno vse svoje sodelavce, da so skupno proučili novi položaj. Končno so se z žalostjo odločili in zaprosili tuje misijonarje, naj v blagor miru in novega sožitja v deželi zapustijo Laos. Od zadnjih 114 misijonarjev je ostal samo še eden.

Škofovsko posvečenje dr. Lojzeta Ambrožiča

Stolnica v Torontu, kjer je dr. Lojze Ambrožič prejel škofovsko posvečenje

V STOLNICI

Posvečenje in sv. maša v stolnici sv. Mihaela v Torontu sta bili v četrtek 27. maja ob štirih popoldne; obredi so trajali dve uri in pol. Torontska nadškofija je za to priložnost izdala posebno brošuro s sliko sv. očeta, novega torontskega škofa dr. Lojzeta Ambrožiča in njegovega grba, s celotnim besedilom posvečenja in svete maše, z imeni glavnega posvečevalca in sopsosvečevalcev, govornika, pevskih zborov in njih vodij.

Glavni posvečevalci so bili torontski nadškof Philip Pocock, sopsosvečevalca pa Francis Allen, torontski pomožni škof in Paul McHugh, misijonski škof Scarboroughske misijonske družbe, Ambrožičev sošolec in prijatelj iz semeniških let.

Posvečenja se je udeležilo 25 nadškofov in škofov, predvsem iz Ontaria; med njimi apostolski pronuncij v Kanadi nadškof Angelo Palmas. Homilijo je imel škof Gerald Carter iz Londona, Ontario.

Pevske dele svetih obredov in maše so izvajali trije zbori pevske šole St. Michael in združena pevska zbor slovenskih župnij Marije Pomagaj in Brezmadežne v Torontu (dirigent g. Dušan Klemenčič, organizator prof. Jože Osana). Slovenski pevski zbor je pel v slovensščini (Kimovec: Ti si Peter Skala; Engelhart: Ko bi jaz zvonček bil; V. Vodopivec: Nočni obisk) ter v latinščini: Non nobis, Domine).

Udeležencev je bilo skupno okoli 1.300, od teh duhovnikov blizu 500, med njimi oba župnika slovenskih župnij v Torontu in vsi slovenski duhovniki iz torontske nadškofije in bližnjih škofij. P. Roman Tominc iz Ljubljane je zastopal ljubljansko teološko fakulteto in slovensko frančiškansko provinco sv. Križa; je osebni prijatelj Ambrožičeve družine. Dr. Janez Zdešar je zastopal slovenske dušne pastirje med zdomci v zahodni Evropi; je tudi osebni prijatelj škofa Ambrožiča. Navzoča je bila tudi škofova mati Helena Ambrožič in družine škofovih bratov in sester.

SLAVNOSTNI BANKET

Po slovesnostih v stolnici je nadškof Philip Pocock v hotelu Four Season Sheraton priredil banket v počestitev novega škofa. Banketa se je udeležilo 600 oseb: nadškofje in škofje, duhovščina, družine Ambrožičevih in njihovih najbližjih sorodnikov ter prijatelji. Že v cerkvi in posebej štu je duhovščina pokazala prisrčno razmerje do novega pomožnega škofa.

Pronuncij Palmas je poudaril, da je novi

torontski pomožni škof energičen mož in zvest sv. očetu. Nadškof Pocock je dejal s svoje strani: »Lojze Ambrožič je bil najboljša izbira za škofljane, zame in za sv. očeta.« Škofa Ambrožiča je ob tej priložnosti imenoval za svojega generalnega vikarja z vsemi pravicami.

Škof Ambrožič se je nadškofu zahvalil za zaupanje in obljubil njemu in torontski Cerkvi vse svoje moči. Poudaril je, da je Slovenec in podal kratak opis Slovenije. V zvezi s slovensko Cerkvijo je omenil škofa Slomška in njegova ekumenska prizadevanja. Pohvalil je tudi Kanado, svojo sedanjo domovino. Kanada ga ni nikdar žalila ali zahtevala, da bi zatajil svoj etnični izvor.

SKOF AMBROŽIČ IN NJEGOVA MATI

Med mašo svojega posvečenja se je novi škof pri Jagnje božje približal svoji materi, jo objel in poljubil. Na koncu maše je pri delitvi škofovskega blagoslova dal prvi blagoslov svoji materi in jo pokrižal.

Med svojim govorom pri banketu v hotelu Four Season Sheraton je posebej spregovoril svoji materi in sicer v slovensščini. Zahvalil se ji je in ji želel božje plačila.

TORONTSKI SLOVENCISPREJELI SKOFA AMBROŽIČA

Že nekaj dni po posvečenju, v nedeljo 30. maja, je škof Ambrožič pohitel med svoje rojake iz Toronta in okolice. Ti so ga slovesno sprejeli v prostorih župnije Brezmadežne v New Torontu. Srečanje so pripravili slovenski duhovniki.

Popoldne so bile v cerkvi pete litanije Matere božje, zahvalna pesem in euharistični blagoslov. Vodil je škof Ambrožič v škofovskem ornatu.

Nato je sledilo sprejetje v dvorani, kjer je blesel škofov grb in napis »Iz srca do srca«. Okrasitev in estetsko ureditev je zasnoval Vilko Čekuta. Spored je vodil rev. France Turk. Čestitke slovenskih župnij, organizacij in društev je prebral Peter Čekuta. Pozdravni govor je imel Tone Zrnec CM, župnik pri Mariji Pomagaj, prvi slovenski župnik v Kanadi. G. Ambrožič je član te župnije in je pri Mariji Pomagaj imel leta 1955 svojo novo mašo. Spregovoril je tudi novi škof in pozdravil vse navzoče ter se zahvalil za sprejem. Nato so se rojaki približali škofu, mu stisnili roko in se z njim prijateljsko pogovarjali.

— 12

Dr. Lojze Ambrožič govori v torontski stolnici neposredno po posvečenju

Sv. Ivan

Bliza se glavni svetoivanski praznik, rojstvo sv. Janeza Krstnika. Na vigilijo 23. junija zvečer bo ob 20.30 sv. maša v stari cerkvi, ki je bila do leta 1858 edini bogoslužni prostor kraja. Tudi naslednji dan bomo imeli izredno slovesnost, obisk g. nadškofa, ki bo zvečer ob sedmi uri maševal v župni cerkvi za vernike obeh narodnosti skupaj.

Ob 20.30 bo isti večer, tj. 24. junija, priredil ansambel Explorer 74 koncert v Marijinem domu v ulici Brandesia. Prijazno vabljeni!

Naslednjo nedeljo v osmini praznika pa bo običajna procesija ob osmi uri in pol. Ta procesija je v spomin na posvetitev župne cerkve, ki je bila v osmini rojstva sv. Janeza Krstnika leta 1858. S tem se je začela redna služba božja v novi cerkvi. V naslednjem letu so se začeli vpisovati krsti, birme, poroke in pogrebi v matičnih knjigah nove župnije.

Boršt

V soboto 5. junija je bila dvorana pri sestrah zopet polna in v veseljem družinskem ozračju. Pod vodstvom svojih učiteljic in sester iz vrtca so otroci pripravili zaključno prireditev.

Ceprav se je spored odvijal od najmlajših navzgor, bo to kratko poročilo podane v obratni smeri. S šopki na prsih so učenci 5. razreda hoteli povedati, da se poslavljajo od osnovnošolskih klopi. Zalo samozavestno in sproščeno so uprizorili »Iz življa naših "strin"«, kjer smo v narodnih nošah gledali in poslušali perice, ki v domačem narečju poleg perila »perejo« tudi medsebojne in vaške zadeve. Te vrste prizore folklorne vsebine srečamo v Borštu pogostoma, morda še prevečkrat.

Učenci 4. razreda so ob uprizoritvi »Robinzon in Petko« kazali neko zadržanost ali zadrego. Morda se jim je nekoliko upirala otroška bojevost filmskega kova, ki lahko zavede tudi v krutost.

Nekakšno mirovno poslanico so prinesli učenci 3. in 2. razreda, ki so razglašali prijateljstvo in sodelovanje med belimi ter indijanci, vključno z amorčke in cigane.

S pozornostjo smo sledili igrici »Zadnji dan šole«, ki so jo uprizorili učenci prvega razreda. Medtem ko se vsi s šopki pripravljajo na slovo, priteče Mihec z veliko zamudo in brez šopka; kot spokorjen grešnik se je zadnji dan doma res pridno učil, da bi s tem popravil slab vtis površnosti med šolskim letom.

Iz srca se je dvorana smejala zlasti točki, ko so otroci iz vrtca v vlogi raznih živali v zrcalu ugotavljali, kako to čarobno steklo prikazuje vsakemu drugo sliko, kar jih vodi v medsebojno pričkanje.

Celotna osnovna šola je v razdeljenih vlogah kar lepo podala recital ob stoletnici Cankarjevega rojstva in pesem »Domovina«. Zaključili pa so prireditev s tremi pesmimi ob spremljavi harmonike in pod vodstvom učiteljice iz 1. razreda. Seveda jim je najbolj vrela iz srca pesem: Na počitnice.

Prisrčne in zelo koristne so take prireditve, ko se tudi odrasli pomladijo in se drug drugemu odprejo v ozračju družinskega srečanja.

Bralci pišejo

Pojasnilo k proslavi 30-letnice osvoboditve v Zgoniku

Pripis uredništva Primorskega dnevnika z dne 1. junija 1976 jasno dokazuje, da ga je članek o zgoniški občinski proslavi v Katoliškem glasu dne 27. maja, ki izraža osebno mnenje bralca, zadel v živo, kajti:

najprej obveščeni o preteči nevarnosti.

Stari major je bil zelo redkobeseden. Odhajal je jutraj in se vračal zvečer. Večkrat niti odzdravil ni, kaj še da bi pozdravil!

Hans Müller, njegov šofer je vedno odhajal in se vračal z njim. Tudi ta je bil redkobeseden. Če se je pa kdaj spustil v pogovor, je govoril le o svoji družini in svojem posestvu ob Renu. Z grenkobo in bolečino je pripovedoval, da so mu vse uničila sovražna letala.

Kurt Steiner, majorjev osebni služabnik ni bil odkritega značaja. Nagnjen je bil k pijači in sodeč po njegovih pogledih tudi ženskar. Vendar moram poudariti, da ni bil nikdar niti z najmanjšo kretnjo predrzen.

Telefonist Fritz Schröder pa je bil zelo zgovoren in bahaški. Zaradi svoje službe je bil vedno doma in če je moral kam iti, ga je nadomeščal Kurt Steiner, zakaj telefon je brnel zelo pogosto. Fritz je odgovarjal kratko z »ja« in »nein« in ko je odložil slušalko, jo je spet dvignil in zavrtel številke ter sporočil obvestila generalnemu štabu. Potem je stopil k mizi

1. Ne zanika ugotovitve, da je napovedovalec na proslavi najvil samo govor odžaganega komunističnega poslanca Skerka, vse ostale pa enostavno prezrl. Zakaj?

2. Ne pobija trditve, da so zgoniški in drugi, zlasti primorski borci v ogromni večini prešli kri za narodno osvoboditev, ne pa za »diktaturo proletariata«.

3. Ne reče besedice o resnično sramotnem prizavedanju slovenskih levčarjev, da utopijo čimveč naših ljudi v kalnih vodah tujih »naprednih« strank.

4. Ne zanika komunističnega namernega bojkota splošne slovenske borbe za samostojni slovenski šolski okraj.

5. Hladnokrvno prezre potujčevalni značaj Girandol in Delte, za katere je nekdo izdal in podpisal gradbeno dovoljenje ter tako nudil načrtni italijanizaciji zgoniške občine legalno osnovo in pravico. Nepojasnjena ostaja še okolnost, kako je do tega »benestare« socialkomunistične občinske uprave v Zgoniku prišlo. Morda se bo pri Primorskem dnevniku sčasoma našel kdo, ki bo iz ljubezni do resnice skušal to uganko razvozlati.

6. Glede rdečih zastav obžalujem, da jih nisem imenoval trake na venci, kar so v resnici bili.

Končno jemljem na znanje, da je stalni zgoniški dopisnik Boris Simoneta Primorskemu dnevniku iz ljubezni do resnice omenil nastop cerkvenega zbora tako v rokopisu z dne 10. kakor v popravku z

dne 12. maja tega leta, a sta oba »nerazumljivo ostala«. Pojasnilo za to »pomankljivost«, s katero se —bs— popolnoma strinja, in pa avtentično verzijo »o izvoru neljubega dogodka« najdem v že omenjenem pripisu ali opombi, kjer je jasno povedano, da »je odgovornost uredniška oziroma tiskarska«. Temu lahko brez pridržka verjamem in bo vsakdo že vnaprej vedel tudi zakaj, saj je »tiskarski škrat« iz prevelike lojalnosti do stalnega dopisnika to »pomankljivost obveščanja« kar dvakrat trmasto ponovil.

»Zlobni« napad Primorskega dnevnika na Katoliški glas je obenem »namerno preračunan na volivni propagandni učinek«, ker mu očita laž, ki je ni zagrešil, ko je trake imenoval zastave. Neresnica namreč ni »pogosti«, še manj pa namerni gost na straneh Katoliškega glasa, ker ta ne služi ne rdeči ne črni diktaturi, ampak vsem tistim vrednotam, ki so vsakemu zavednemu in nepodkupljivemu Slovincu od nekdaj najdražje.

Prizadevanje nepoklicnega advokata v Primorskem dnevniku dne 6. junija, ki izziva avtorja dopisa v Katoliškem glasu, naj pride na dan s pravim imenom, ni na mestu, ker vemo, s kakšnim nasprotnikom imamo opravka, z nasprotnikom namreč, ki ne pozna dialoga, ampak rad seže tudi po posebnih »upravnih ukrepih« proti tistim, ki Katoliški glas urejujejo in vanj dopisujejo.

Udeležencev proslave v Zgoniku

Četrta letošnja „Mladika“

Uvodnik prinaša pomenljivo razmišljanje Alojza Reblu »Velika noč v Cankarjevem letu«, v katerem pravi pisec med drugim: »Vstajenje — to je ena od velikih besed našega velikega Cankarja. Mogoče tista, ki jo njegovo pero, tako lačno absolutnega, najrajši sklanja. Zato njegov opus tudi ostane trajno velikonočno voščilo njegovemu narodu: pravi preroški aleluja, ki meče ne samo našo osebno, ampak tudi našo narodno prihodnost preko meje časa.«

Iz zapuščine pokojnega prof. Peterlina je objavljena pretresljiva izpoved »Moja domovina«: »Vesel sem tvojih rudnih zakladov, premoga. In živega srebra. Pa svinca in nafte. Sadnemu drejvu se upogibajo veje pot tebe zrelih sadov, ponujajo se smokve in grozdje. V velikih gozdovih čakajo sekire stoletni hrasti in bukke in smreke... Ribe čakajo ribičevih mrež...«

Od Pavleta Zidarja je druga nagrajena novela »Mam, mamica, mami!...« Ljuba Smotlak podaja v pogovoru nekaj ugotovitev o mladinskem zborovskem petju na Tržaškem. Vladimir Kos ima daljšo pesem iz japonske narave. Tone Bedenčič znova obnovlja doživeto duhovno misel »Ecce homo«. Iz dnevnika mlade družine je tokrat »Presenečenje« in »Vzgojna vloga sodobne družine«.

»Dušanu v spomin, Cedermacem v zahvalo« se glasi poročilo o prvi podelitvi nagrade iz sklada Dušana Cerneta. Nagrado je prejel list »Dom« v Slovenski Benečiji.

Martin Jevnikar predstavlja tokrat avstralski slovenski mesečnik »Misli«. Predstavitev slovenskih listov po svetu je že dolgo potrebno pojasnilo slovenskim lju-

dem v domovini, ki imajo svoje v svetu, pa tudi vsem onim, ki jih zanima življenje in delo naših zdomcev. Iz zamejske in zdomske literature pa nam isti pisec predstavi Milana Lipovca, ki je pravkar izdal roman »Leseno jadro«.

»Živimo v upanju ozdravljenja,« pravi glavni tajnik mišične distrofije v Italiji (UIDLM) Mirko Milkovič, sam prizadet na tej hudi bolezni. »Vsem mišičasto obolelim veleavamo, naj se otresejo osamljenosti in se pridružijo naši skupnosti...«

Boris Artač poroča o predavanju »Sola in sveti«, ki ga je organiziral italijansko združenje zaslužnih delavcev.

Poleg svežih novic ne odmanjka tudi ujedljiv »Čuk«, ki se ne brani zadeti tudi v živo. Pisma so tokrat objavljena v spomin rajnemu profesorju Peterlinu: prof. Jože Velikonja iz Seattle (ZDA), besede prof. Maksa Saha in sporočilo »Mladiki« od rojakov iz Moskve, ki smatrajo za zelo važno nje delo »Vsi Slovenci pod eno streho«.

Upravni svet Stalnega slovenskega gledališča v Trstu je na izredni seji 8. junija proučil položaj po 22 dneh prekinitve delovanja in sklenil, da znova prične z delom. Ta sklep je bil sprejet na podlagi novih političnih in finančnih zagotovil, ki jih je ustanova prejela, tako da bo lahko krila vse obveznosti tekoče sezone.

Prve dni junija so v Ljubljani sprejeli besedilo novega zakona o pravnem položaju verskih skupnosti. Zakonsko besedilo je delegatoma slovenskih občin predstavil tajnik Tone Poljšak. Kako bo ta zakon v resnici deloval, bo pa pokazala bodočnost.

TONČKA CURK

Ponižani

(3)

»Mleko! Kakšna škoda!« sem vzdihnila. Nato sem se tudi jaz zavila v plašč in stopila k oknu. Nad mestom je žarelo nebo. Pokalo je neprestano, toda niso bili strelji iz pušk in brzostrelk — bili so umetni ognji, ki so jih Nemci, kot obsejeden nad zagotovljeno zmago, spuščali v zrak in ob šampanjcu praznovali začetek leta 1945.

»Deutschland über alles, über alles in der Welt!« — Nemčija čez ves svet.

Kmalu po novem letu nama je Marineoberinspektor naznanil: »Izseliti se moramo; stanovanje bodo zasedli drugi vojaki.«

Odšli so in že drugi dan proti večeru so se vselili drugi. Tokrat štirje: postaren major, njegov šofer, njegov osebni služabnik in telefonist. Kakor pri prejšnjih je v pisarno spremenjena jedilnica bila dodeljena meni za svaženje.

Po veliki mizi je bil čez in čez razgrnjen

zemljevid, po njem pa so bile razvrščene na buciko pritrjene zastavice, ki so označevale bojno ordo v polkrogu, ki je bil ob njihovem prihodu precej velik. Iz tega in pogostega brnenja telefona sem kmalu spoznala, da se je pri nas, ki smo bili skoro nasproti vile Necker, kjer je bil nastanjen generalni štab, sedaj naselil vojni obveščevalni urad.

Prve dni sva se teh novih gostov bali še bolj kot prvih, zakaj že prvi večer so naju hoteli upijaniti. Vse sva odločno odklonili. V strahu, da bi se nama ponoči ne pripetilo kaj hudega, sva naprosili sosedo, če bi v primeru nasilja smeli priti k njim skozi okno po strešnem prizidku. Zagotovila nama je pomoč, vendar sva vrata ne samo zaklenili, pač pa tudi zabarikadirali z omaro, mizo in stolom na mizi, da bi naju ropot zbudil.

Pa se ni nič pripetilo in na srečo se tisto noč niti sirene niso oglasile. Pozneje nama niso nikoli več ponujali pijače in polagoma sva se privadili tudi njih in živeli v miru. Telefonist nama je celo zagotovil, da nama bo potrkal na vrata v primeru nočnih alarmov, ker so bili oni

in premikal zastavice včasih malo naprej, včasih nazaj in si pri ugodnih novicah veselo poživžgaval. Zvečer se je rad mudil z nama v kuhinji in pripovedoval, kako razkošno so živeli v Franciji. Zasedli so neko graščino, kjer je bilo vsega v izobilju. Jedli in pili so, kolikor so mogli; nalivali so se z izbranimi vini in šampanjcem ter ostanke zlivali po tleh. Bahal se je, da se je celo kopal v šampanjcu. Ko sem mu ugovarjala, da tega ne verjamem, ker se mi je zdela taka objestnost nemogoča, mi je dejal: »O ja, pa je le res. Kopal sem se v njem.« In pripovedoval je, da je v kopalno kad do polovice napolnil s šampanjcem, ga pil in čofotal v njem.

Zgrozila sem se. »Dokler ste pili, prav, to naj še bo, a kopati se!«

»Ja, ja, kopal sem se. In preden smo zapustili graščino, smo razbili vse steklenice z izbranimi vini in vsem sodom smo izbili pipe. Ha! Kakšna vinska povodenj je bila v tisti kleti!«

»Tega ne bi smeli storiti!«

»Ne bi smeli? Kdo v vojni vpraša, kaj

smo?« In zakrohotal se je na vse grlo.

***

Prve mesece se je tem trem vojakom v Trstu dobro godilo. Sofer je večkrat šel z majorjem iz Trsta. Kam, mi ni bilo znano. Sodeč po obilici jajc, slanine, salam, suhega mesa in vina, ki jih je pripeljal s seboj, ga je vozil v Furlanijo ali še dlje. Dokler so imeli doma take dobrote, niso hodili po vojaško menažo; cvrli so si jajca, rezali salamo in slanino ter pili vino.

Z zanimanjem sem vsako jutro sledila premikanju zastavic in sproti ugotavljala, da se polkrog na zemljevidu vedno bolj stiska. Fritz Schröder ni več poživžgaval, ko jih je premikal. Hans Müller je še vedno vozil majorja na deželo, toda vračal se je prazen. Fritz je postajal nervozen in je sitnaril, da je lačen. S Kurtom sta se vsako popoldne vrstila, da sta šla v vojaško menzo na menažo. Večerje sploh niso dobili več. Skuhali so si velik lonec črne kave-cikorije, jo pili in prigrizovali komis prav na tenko namazan z maščobo.

(Drugič naprej)

Volivni shodi Slovenske skupnosti na Goriškem

Slovenska skupnost je imela zadnje dni vrsto shodov za parlamentarne volitve. Svojo kampanjo je uradno odprla v ponedeljek 7. junija s shodom v dvorani Katoliškega doma, ko je predstavila svoj program in kandidate. Obširnejši govor je tu imel deželni tajnik stranke dr. Drago Stoka, ki je orisal vse glavne točke volivnega programa Slovenske skupnosti. To so predvsem borba za globalno zaščito slovenske manjšine, boj razlaščenju naše zemlje, raztegnitev slovenske šole na videmski pokrajini, ustanovitev slovenske televizije, podpora slovenskim kulturnim organizacijam, boj brezposelnosti, enakopravnost slovenskega človeka v javnem življenju.

Vrsto shodov je nato imela Slovenska skupnost po mestu in naših okoliških krajih ter po slovenskih občinah Goriške in še v Beneški Sloveniji. V petek 11. junija je imela volivne shode v Podgori in Pevni, na katerih so govorili kandidati slovenske stranke za parlament Marija Ferletič, Damjan Paulin, Andrej Bratuž in Marjan Terpin.

Naslednji shod je bil v Gorici na trgu Battisti, kjer sta govorila Marija Ferletič in deželni svetovalec Drago Stoka. Oba sta poudarila temeljne zahteve Slovenske skupnosti ter orisala program za parlamentarne volitve.

V soboto 12. junija zvečer je bil tudi na sporedu shod Slovenske skupnosti v Ronkah, na katerem so govorili kandidati Ferletičeva, Bratuž in Paulin. Vsi trije so prikazali vlogo Slovenske skupnosti in podčrtali pomen samostojnega nastopa slovenske stranke, ki ima edina možnost res neodvisno in brez varušva italijanskih strank zagovarjati slovenske pravice.

Zadnje nedeljo 13. junija je bilo veliko shodov Slovenske skupnosti. Na Goriškem so bili shodi v Sovodnjah in v Števerjanu. V Sovodnjah sta govorila Remo Devetak in Marija Ferletičeva, oboje kandidata za poslansko zbornico, ki sta se dotaknila vseh bistvenih vprašanj slovenske manjšine in se trdno zavzela za samostojen slovenski nastop na bližnjih volitvah. V Števerjanu pa sta župan Slavko Klanjšček in deželni svetovalec Drago Stoka podala temeljne smernice Slovenske skupnosti, ki je na teh parlamentarnih volitvah edina slovenska stranka in prikazala glavne točke njenega programa. Nato je bil še shod v Jazbinah, kjer sta govorila Stoka in Terpin.

★

Shodi Slovenske skupnosti na Goriškem: sredi 16. junija: Rupa (ob 21^h), Peč (21.30), četrtak 17. junija: Plešivo (10.30), petek 18. junija: Tržič (19), Vrh (20.30), Doberdob (21.30) — zaključni shod.

Izidi na trgovski šoli

Na trgovski šoli v Gorici so se zaključili izpiti čez 3. razred. Izdelali so: Bevcar Marijan, Cijan Marija Vida (8), Cotič Damijana, Devetak Dorijana, Devetak Mavra, Figelj Bernarda, Gergolet Darja, Humar Loreta, Mavrič Helena (8), Petean Adrijana, Semolič Lilijana, Srebernič Jolanda, Terpin Bruna, Tomsič Palmira, Zavadlav Gracijela. Ena dijakinja je bila zavržena.

Vsem maturantom čestitamo.

Iz delovanja SZSO

V nedeljo 13. junija je Slovenska zamejska skavtska organizacija (SZSO) pripravila z versko skupino iz Trsta romanje-izlet na Sv. Višarje za roverje in potnice s Koroške, Tržaške in Goriške. Namen tega srečanja je bil predvsem ta, da se mladinci iz treh delov zamejstva bolje spoznajo in da se utrdi zavest, da vsi pripadamo isti skupnosti in isti skavtski organizaciji. Drugi namen pa je bil, da se pomenujemo o podrobnostih v zvezi s poletnim delovanjem.

Večji del dneva je bil posvečen romanju na Sv. Višarje; kljub rahli utrujenosti je skupna pot vsem ugajala in nekateri so se povzpeli še na Lovce. Pozno popoldne smo se zbrali v hiši šolskih sester v Zabnicah. Podrobno smo določili predvsem program za letošnji »jamboree« zamejske skavtske organizacije. Ze zdaj vzbujajo veliko zanimanje med člani organizacije in med drugimi, kajti skupni tabor približno 250 fantov in deklet ni ravno šala. Jamboree bo od 20. do 30. julija. Nato smo govorili še o delovnih taborih.

***

Kot smo že javili, pripravlja SZSO de-

Jamlje

V nedeljo 13. junija smo v naši vasi nadvse slovesno obhajali praznik farnega zavetnika sv. Antona. Na to slovesnost smo se že med tednom primerno duhovno pripravili. Na sam praznik pa je bila peta sv. maša ob asistenci sosednjih duhovnikov in ubranem petju domačega zbora. Pridigal je dr. Kazimir Humar. Po maši se je razvila po vasi procesija z Najsvetejšim. Vaščani so ceste, koder je šla procesija lepo okrasili z zelenimi vejami. Vse je bilo priskrbeno: vreme, petje, otroci v belim pred Najsvetejšim. Mislimo, da je bil tudi Bog vesel vernih Jamljcev in jim je zraven vsega tisti dan naklonil še lepo vreme. Zaključili smo z zahvalno pesmijo, ki je bila obenem prošnja za naprej — do prihodnjega leta.

S TRŽAŠKEGA

Razlastitev zemlje pri Sv. Mariji Magdaleni Zgornji

Današnje družbeno življenje ima vedno večje zahteve, med katerimi so tudi stanovjske. Razna so sredstva, s katerimi hoče oblast priti do rešitve; ena izmed teh je razlaščenje zemlje, točneje rečeno prisilno razlaščenje. Tako se enim prizadene velika škoda in krivica, drugim pa se pomaga, a kdor ima največjo korist, je kapital, oz. gradbeno podjetje ter sorodne ustanove, ki se vrtijo okrog tega. Med potrebo po razlastitvi in razlaščenjem pa ni jasne meje, zato so tu možne krivice, izkoriščanja, kar se običajno dogaja.

Med raznimi primeri so v tem času na vrsti družine pri Sv. Mariji Magdaleni Zgornji v ul. Campanelle (po domače Catolla). Tu bo razlaščenih 26 gospodarjev. Okrnjen bo tako kraj, kjer je bila najstarejša vrtnarija na Tržaškem. Tu bodo zrasli sodobni bloki hiš, namenjeni zaprtemu krogu nekih združenj.

Pred kratkim sva šla s prijateljem, ki me je sam napolnil na obisk k tem prizadetim ljudem. Vsakdo si lahko predstavlja potek tega obiska in pogovora. Kratko: ljudje so obupani. Razlastitev je že sama po sebi huda nesreča, ki prinaša s seboj še veliko drugega gorja. Ti ljudje morajo proč od svojega rojstnega in delovnega kraja, a ne vedo kam. Propuščeni so samim sebi, brez vsakega nasveta, pomoči, napotka.

Priročili so se na občino. »Obrnite se na deželo.« Dežela pa jih je napolnila na sodišče. Kam in h komu? Odškodnina pa je, kot vedno, sramotna: prej 9.000 lir za kv. meter, sedaj 12.000 lir. Pred kratkim je nekdo na Kolonkovcu prodal teren po 50.000 lir kv. meter. Toda kakšno pomoč bo prinesla odškodnina? S tem denarjem ne bo mogoče kupiti novega stanovanja. Ako bi prišlo odplačilo pred dvema letoma, ko je prišlo sporočilo, bi si prizadeti že pomagali, toda s tako inflacijo, ki jo poznamo... Zakasnitev izplačila bo prinesla le 5% poviška, lira pa je veliko globlje zdrknila.

Tu se prepletajo žalost, obup in ponižanje. Domačini gledajo, kako buldožerji že trgajo zemljo z velikim prahom ob lepem vremenu (kar prinaša veliko škodo stanovanjem in imovini) in z velikim blatom ob dežju. Okrog teh ljudi se je ustvarila velika tišina. Rekel bi sramotna tišina, velika zaveznica sramote razlaščenja. Na tem mestu bodo zrasla, kot rečeno, nova stanovanja, a ne bo mesta za domačine, ki čakajo. Danes so brez gotovosti za bodočnost, brez papirjev v rokah ali z dekretom razlastitve, s katerim bi si lahko pomagali, le z obljubo odškodnine, vrhu vsega tega pa ne vedo, kam naj bi šli. Sami.

To so velike krivice sedanje družbe, ki hoče za vsako ceno tehnični napredek na škodo in na žuljih (na žalost tudi na smrti) nekaterih. Ali res ni nobenega, ki bi mogel pomagati tem ljudem? - d. j.

Spominska proslava v Rižarni

V nedeljo 13. maja je bila v tržaški Rižarni spominska proslava, ki so jo priredile slovenske župnijske skupnosti na Tržaškem. Poročilo bomo objavili prihodnjič.

• Na Vejni pri Trstu so imeli na Vnebohod 27. maja molitveno bogoslužje za mladino. Turinske salezijanci so pred dobrim letom organizirali molitvene skupine GAM (Gioventù Ardente Mariana); te skupine sedaj prirejajo po velikih mestih in romarskih svetiščih izredno bogoslužje, primerno mladini in odraslim. Kolikor je znano, je teh molitvenih skupin, ki znajo razgreti množico, po vsej državi okrog deset. 1. maja so imeli podobno bogoslužje v baziliki sv. Petra v Rimu, prej pa v Vidmu in Padovi.

Iz Beneške Slovenije

Nastopi SSK v Beneški Sloveniji in Kanalski dolini

Slovenska skupnost je zadnje nedeljo ponovno obiskala svoje rojake v videmski pokrajini in imela vrsto političnih shodov v pripravi na nedeljske volitve za rimski parlament. Kot že prejšnje nedelje, so vsi vodilni predstavniki slovenske stranke iz Trsta in Gorice obiskali večino beneških krajev od Spetra do Matajurja in spet od Sentlenarta do obeh Trbiljev in Srednjega ter glavna središča Kanalske doline. V vseh svojih nastopih so kandidati Slovenske skupnosti orisali razloge za naš samostojen nastop in podali program slovenske liste za parlament.

Beneški Slovenci so pozorno sledili izvajanjem slovenskih predstavnikov in se radi z njimi osebno razgovarjali ter se zanimali za našo problematiko. To je vsekakor znamenje, da so tudi oni željni stika s slovensko stvarnostjo in za večjo povezavo med vsemi Slovenci.

★

Zahvala

Kateh Viktor Cotič se iskreno zahvaljuje ravnatelju in učiteljem osnovne šole v Nabrežini, Slivnem, Sesljanu in Saležu za razumevanje in dobrohotnost, ki so mu jo izkazali v teku šolskega leta.

★

Čudim se...

Čudim se našim zamejskim Slovincem, ki mislijo, da morajo s svojim volivnim glasom 20. junija rešiti italijanski komunizem.

Prav tako ali pa morda še bolj se čudim tistim našim zamejskim Slovincem, ki mislijo, da morajo s svojim volivnim glasom 20. junija rešiti italijanski katolicizem.

Čudim se še mnogim drugim rečem, ki ni, da bi jih pravil, kvečjemu, če naredim to izjemo, da se čudim tistim italijanskim volivcem katoliškega ali vsaj krščanskega prepričanja, ki mislijo, da lahko z mirno vestjo volijo za italijansko pot v komunizem (ki je eden, monoliten ateistični materializem).

St.

★

Kratkovidno »krščanstvo«

Goriškemu škofijskemu tedniku »Voce Isontina« očitno niso pri srcu razni samostojni pogledi naše narodne skupnosti. To je že izpričal pred časom z žolčnim člankom o slovenski problematiki, ki je izzval precejšnje reakcije. To je spet dokazal v eni izmed zadnjih števil, ko se je spet znesel nad »slovenskim vprašanjem«. Boli ga, da je na parlamentarnih volitvah nastopila tudi Slovenska skupnost (se morda boji za DC ali... za kako drugo množično stranko?!).

Ne bomo se tu spuščali v brezplodne polemike. Imamo pa vso pravico, da odločno zavrnemo vsak izpad, tudi če prihaja od strani »naprednih« katoličanov. Nihče ne bo slovenski manjšini delil nauk, kako naj politično nastopa ali ne nastopa. Kakšno pravico si torej lasti giški tednik? Verjetno bi bilo bolje, da bi pobrisal malo prahu v raznih strujah večinske stranke, kot da bi delil »ex cathedra« svoje lekcije pripadnikom naše narodne skupnosti. Unicoque sum! Vsa-komur svoje!

DAROVI

Za žrtve potresa: Marija Samsa 50.000; Dušan Hmeljak ob 70-letnici 20.000; otroci otroškega vrta v Števerjanu ob priveditvi v Župnijskem domu 28.000; N. N., Opčine 1.500; N. N., Ferluge, 10.000; Marica Copič 10.000 lir.

Za sklad Katoliškega glasa: Ljubka Šorli ob desetletnici mamine smrti 10.000; N. N. iz Ronk 10.000; Z. P. za čudoviti spev v 24. št. Katol. glasa mrtvim v spomin, živim v tolažbo 10.000 lir.

Za volivni sklad Slovenske skupnosti: Jožica D. 12.000; N. N. 1.000 lir.

Za cerkev na Opčinah: Terezija Škerlavaj 5.200; Karel Podobnik 8.800; Marija Sosič 5.000; družina Zecchini 5.000; Berta Sosič v spomin brata Franca 10.000; N. N. (po don Sferco) 5.000; N. N. 3.000 lir.

Za slovenske misijonarje: N. N. z Opčin v spomin Leni Senčar in Angelce Podobnik 10.000; N. N. z Opčin v spomin Rozalije Merzek in Lize Pišot 10.000; N. N. z Opčin 3.000 lir.

★

Nabirka za ortopedsko nogo je zaključena. Dobrotniki so zbrali 310.000 lir, ki smo jih že izročili prizadeti osebi. Po našem listu se jim toplo zahvaljuje za izkazano pomoč. Oddolžila se jim bo z molitvijo k Bogu, da jim bo On bogat plačnik.

Porččila: 7.15 (samo ob delavnikih), 8.15, 11.30 (samo ob delavnikih), 13.15, 14.15, 17.15 (samo ob delavnikih), 20.15 in 22.45. **Dejstva in mnenja:** 14.30 (samo ob delavnikih).

Sport: (dnevno) ob 20.00 uri.

Spored od 20. do 26. junija 1976

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 9.45 Dvorak. 11.15 Mladinski oder: »Moj oče in jaz«. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 13.00 Kdo, kdaj, zakaj. 14.30 Nedeljski vestnik. 15.45 »Zčetek novega življenja«. 17.45 Nedeljski koncert. 18.30 Sport in glasba. 19.30 Zvoki in ritmi. 20.30 Sedem dni v svetu. 20.45 Pratika. 22.10 Sodobna glasba.

Ponedeljek: 11.35 Opoldne z vami. 14.30 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Baletna glasba. 19.10 Odvetnik za vsakogar. 20.35 Slovenski razgledi.

Torek: 11.35 Pratika. 12.50 Revija glasbil. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Komorni koncert. 19.10 Trideset let gledališkega amaterstva v naši deželi. 19.20 Za najmlajše. 20.35 G. Rossini: »Seviljski brivci«, opera. 22.10 Glasba.

Sreda: 11.35 Opoldne z vami. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Deželni koncerti. 18.50 Orkestri in zbori. 19.10 Družinski obzornik. 20.35 Simfonični koncert. 21.35 Glasba za lahko noč.

Četrtek: 11.35 Slovenski razgledi. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Oster: Štiri simfonične skladbe. 19.10 Človek pred rojstvom. 19.25 Za najmlajše. 20.35 »Gospod X«, igra. 21.55 Glasba za lahko noč.

Petek: 11.35 Opoldne z vami. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Koncertisti naše dežele. 18.45 Filmska glasba. 19.10 Slovenska povojna lirika. 20.35 Delo in gospodarstvo. 20.50 Koncert. 21.25 Glasba za lahko noč.

Sobota: 11.35 Poslušajmo spet. 15.45 Avtoradio. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Simfonična glasba. 19.10 Ivanka Anžič Klemenčič. 19.20 Pevska revija. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 »Med goriškimi begunci v Makedoniji«. Drama. 21.20 Lahka glasba.

Ob volitvah 20. 6. 1976

Gregorčič je zapisal Franu Erjavcu:

Dokler bo živ Sloven še kak, bo živel tvoj spomin.

Zdaj velja:

Dokler bo živ Sloven še kak in glasno pel iz Brd, dolin, naj se mu klanja človek vsak: Pozdravljen zvesti Slave sin!

OBVESTILA

Vpisovanje v 1. razred na vseh osnovnih šolah s slovenskim učnim jezikom na Goriškem bo od 23. do 30. junija od 9. do 12. ure. V pošte pridejo otroci, rojeni v letu 1970. Učenci ostalih razredov bodo avtomatično vpisani v naslednje razrede.

V Rupi je vpisovanje v slovenski otroški vrtec do petka 25. junija.

Seja ZCPZ (Združenja cerkvenih pevskih zborov - Gorica) bo v sredo 23. junija ob 21. uri v Katoliškem domu.

20. obletnica SZ »Sovodnje«. Proslave tega jubileja so se pričele v sredo 16. junija in se bodo zaključile v torek 29. junija. V petek 18. junija ob 18. uri bo predano svojemu namenu preurejeno športno igrišče. Reprezentanca ZSSDI - področje Gorica se bo ob 18.30 pomerila v prijateljski tekmi z ljubljanskim nogometnim klubom Olimpija. Sledi prosta zabava. V nedeljo 20. junija bo istotam ob 19. uri nastop mladinskih slovenskih nogometnih reprezentanc iz Gorice in Trsta. Nato ples.

Klub starih goriških študentov vabi k odkritju doprsnega kipa dr. Antona Gregorčiča v Erjavčevem drevoredu v Novi Gorici, ki bo v nedeljo 20. junija ob 10.30 (11.30 po ital. času). Odkritje je združeno s kulturnim programom.

Za cerkev na Ferlugah: Pavla Gec v sponim pokojnih 7.600 lir.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 70 lir, osmrtnice 100 lir, k temu dodati 12% davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo